

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Sudkov, okres Šumperk

788 21 Sudkov 176

Identifikátor: 600 148 416

Zřizovatel: Obec Sudkov, 788 21 Sudkov 96

Školský úřad Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk

Termín konání orientační inspekce: 17. - 19. listopadu 1999

Čj.	135 280/99-11030
Signatura	om5ct102

ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ

Základní škola Sudkov má sedm tříd s 1., 2. a 5. - 9. ročníkem, kterou navštěvuje 141 žák. Žáci 3. a 4. ročníku dojíždějí z kapacitních důvodů do Základní školy Kolšov s 1. - 4. ročníkem, kde mají k výuce mimořádně dobré podmínky. Součástí školy je školní družina s jedním oddělením a školní jídelna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení procesních jevů ve výuce předmětů matematika, přírodopis, přírodověda, tělesná výchova a hodnocení kvality řízení školy, která vycházejí z hospitační činnosti, z vyhodnocení podkladových materiálů a kontroly vybrané povinné i další vedené dokumentace.

Matematika - 1. a 2. stupeň

Rozborem tematických plánů učiva sledovaných předmětů bylo zjištěno, že jejich časová dotace je v souladu s učebním plánem a obsah učiva jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu. Při plánování výuky nedošlo k obsahové duplicitě, její návaznost a kontinuita je zajištěna. Výuku matematiky vhodně doplňuje organizování soutěží a olympiád ve 4. - 9. ročníku a nepovinný předmět cvičení z matematiky v IX. třídě.

Ve škole je vzhledem k daným personálním podmínkám plně využita pedagogická a odborná způsobilost učitelů sledovaného předmětu, neodborná způsobilost učitelky 1. ročníku neovlivňuje negativně kvalitu výuky.

Pro výuku matematiky je ve škole dostatek vhodných prostor. Učebny jsou účelně vybaveny a jejich výzdoba má dobrou úroveň. Fond učebních pomůcek je standardní a s vlastními pomůckami i doplňujícími materiály umožňují plnit osnovy. Naprosto nevyhovující je jejich uložení v kabinetu fyziky, které neumožňuje řádné spravování a ošetřování. Pořizování nových a moderních pomůcek je značně omezeno z finančních důvodů. Žáci mají k výuce vhodné učebnice, učební texty a další materiály k procvičení učiva. Didaktickou a výpočetní technikou je škola vybavena, její využití ve vyučování nebylo během inspekce pozorováno.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin a obsah učiva odpovídaly výukovým cílům a schopnostem žáků. Učitelky promyšleně sledovaly vytčené cíle a práci organizovaly tak, aby všichni žáci měli možnost úspěšného uplatnění. Jejich pokyny byly srozumitelné i pro slabší žáky. V plné míře byly použity učebnice i učební pomůcky a rozvíjeny techniky k zapamatování učiva. Pro samostatné a aktivní učení vyučující vytvořili potřebný prostor, žáci mohli pracovat i individuálním tempem. Ve dvou vyučovacích hodinách společné řešení příkladů na tabuli vedlo část třídy k opisování. V nižších ročnících bylo využíváno rozmanitých metod a forem práce, didaktických her, soutěží, skupinové práce aj. V některých hodinách bylo učivo úspěšně aktualizováno s využitím mezipředmětových vztahů. V 1. a 2. ročníku odpovídala organizace hodin psychohygienickým požadavkům se zařazením vhodných relaxačních technik. Učitelky interpretovaly učivo věcně správně, vedly žáky k jeho aplikaci a vytvářely předpoklady ke komplexnějším vědomostem a dovednostem. Ve třídách 2. stupně bylo věnováno málo prostoru skupinovým aktivitám a vnitřní diferenciaci.

Ve všech sledovaných hodinách byli žáci seznámeni s cílem a strukturou výuky. Během vyučování bylo využíváno motivačních výzev a pozitivního posilování, prověřovaly se výchozí

znalosti a dovednosti a průběžně vyhodnocovaly výsledky učení. Otázky vyučujících byly zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí, v nižších ročnících na pamětní zvládnutí učiva a jeho aplikaci. Zkoušení a opakování mělo návaznost na předcházející probrané učivo a s výjimkou dvou hodin vytvářelo bezprostředně zpětnou vazbu pro učitelky i žáky. Hodnocení žáků a jejich výkonů bylo převážně pozitivní, objektivní a spravedlivé. Při řešení úkolů jim byla poskytována individuální péče a pomoc. Při jejich zadávání byla respektována zásada přiměřenosti a vyučující si ověřovali pochopení učiva. V závěru hodin prováděli hodnocení výkonů žáků.

Komunikace se žáky byla založena na vzájemné důvěře a s výjimkou jedné hodiny byla dohodnutá pravidla respektována. Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny přiměřeně k charakteru předmětu. Celková pracovní atmosféra byla založena na spolupráci, toleranci a důvěře. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce předmětu, nežádoucí chování se u nich nevyskytlo.

Plánování, příprava a podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, organizace výuky, použité formy a metody práce měly výraznou převahu pozitiv. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu měly spíše nadprůměrnou úroveň. Spolupráci a komunikaci mezi žáky a pedagogy hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Kvalita vzdělávání v matematice je na základě hospitační činnosti souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty - přírodopis a přírodověda

Kontrolou tematických plánů učiva, rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a při hospitacích ve vyučování bylo zjištěno, že časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Do jednotlivých ročníků je učivo členěno v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu školy a výuka mezi ročníky na sebe navazuje. V perspektivním plánování učiva není zařazen doporučený počet laboratorních prací.

Přírodopis vyučuje učitelka s odpovídající způsobilostí, což příznivě ovlivňuje především odbornou kvalitu výuky.

Vzhledem k absenci odborné učebny se předmět vyučuje v kmenových učebnách jednotlivých tříd, ve kterých lze jen obtížně zajistit podnětné učební prostředí. Společný kabinet pro přírodopis a tělesnou výchovu neumožňuje přehledné uspořádání učebních pomůcek, některé pomůcky jsou trvale umístěny v učebnách. Názornost výuky byla zajištěna jejich využíváním ve většině sledovaných hodin. Fond učebnic je dostatečný a postupně se inovuje podle zvoleného vzdělávacího programu.

Struktura hodin a jejich organizace byly zaměřeny především na výkon žáků a splnění výukového cíle. Rozvoj sociálních vlastností žáků byl pozorován jen ojediněle. Při tradičním vyučování (využívání frontální didaktické formy, předávání informací metodou výkladu, hromadného opakování a procvičování učiva) měli žáci málo prostoru pro aktivní osvojování učiva. Vyučovací čas byl využit efektivně. Probírané učivo bylo interpretováno věcně správně. Z hlediska psychohygieny nebyly zařazeny relaxační tělovýchovné chvilky doporučené MŠMT ČR při udělení výjimky krácení přestávek.

V průběhu výuky byli žáci motivováni aktualizací učiva, uváděním příkladů z praxe a využíváním jejich životních zkušeností. K motivaci přispívalo i pozitivní posilování a hodnocení. Při zkoušení a opakování se vyučující zaměřila především na pamětní zvládnutí učiva, méně na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. Hodnocení žáků bylo objektivní, učitelka respektovala individuální dispozice žáků a oceňovala snahu a pokrok.

Vzájemné vztahy mezi vyučující a žáky byly velmi dobré. Ve vyučování bylo vytvářeno prostředí důvěry a přiměřené tolerance. Většina žáků projevovala kladný vztah k výuce. Nežádoucí chování několika žáků, které učitelka jen obtížně zvládala, se projevilo jen při vyučování v 7. ročníku.

Zápisy v žákovských sešitech mají z velké části dobrou úroveň, jen v 5. ročníku písmo a úprava sešitů neodpovídají věku žáků. Frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená danému předmětu, převažuje písemné zkoušení.

Plánování a přípravu na výuku hodnotí ČŠI jako velmi dobré, podmínky výuky, její organizaci, použité formy a metody jako průměrné. Účinnost motivace, způsob hodnocení žáků, interakce a komunikace měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Kvalitu výuky v přírodopise a přírodovědě hodnotí ČŠI celkově jako dobrou.

Tělesná výchova - 2. stupeň

Vyučování bylo sledováno ve dvou hodinách 6. a 7. ročníku dívek a 8. a 9. ročníku chlapců. Časová dotace předmětu je v souladu s příslušným učebním plánem. S ohledem na nepříznivé prostorové a materiální podmínky jsou učební osnovy plněny jen částečně. Perspektivní plánování je přizpůsobeno specifickým podmínkám školy. Převažuje výuka v terénu a na školním hřišti. Škola organizuje plavecký výcvik v 1. a 2. ročníku a lyžařský výchovný a výcvikový zájezd pro žáky 7. ročníku. Časové rozvržení učiva je plánováno na jednotlivé měsíce. V tematických plánech není učivo rozvrženo pro jednotlivé ročníky.

Předmět vyučují dva učitelé bez předepsané způsobilosti, což nepříznivě ovlivnilo kvalitu výuky.

Materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou značně nepříznivé. Škola nemá vlastní tělocvičnu. Využívá poměrně vzdálenou (1 km) a prostorově nevyhovující tělocvičnu mateřské školy. Rozlehlé školní hřiště je většinou zatravněné s běžeckou dráhou na krátké vzdálenosti a hřištěm pro odbíjenou. Chybí zařízení pro ostatní kolektivní hry, skok vysoký a další atletické disciplíny. Vybavení tělocvičným náradím a náčiním je v základní míře.

Výuka je organizovaná ve dvouhodinách, ve třídách se spojenými ročníky (6. a 7. ročník a 8. a 9. ročník). Při přecházení do tělocvičny a převlékání dochází ke ztrátě 40 minut vyučovacího času.

Předvedené hodiny byly strukturovány s ohledem na věk žáků a výukové cíle. Promyšlená organizace a zvolená metoda cvičení v družstvech umožnily aktivní zapojení všech žáků s efektivním využitím vyučovacího času. Pro motivaci bylo využito soutěživosti žáků, pozitivního posilování a hodnocení. Dobré vzájemné vztahy pozitivně ovlivňovaly vyučovací proces.

Plánování, příprava, personální podmínky, organizace výuky, formy a metody jsou hodnoceny jako dobré. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace jsou spíše nadprůměrné. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou ještě vyhovující s převahou negativ.

S přihlédnutím k nepříznivým podmínkám hodnotí ČŠI kvalitu výuky tělesné výchovy jako průměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnotí ČŠI jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou stanoveny na základě analýzy podmínek a prostředí školy. Plánování vychází ze současného stavu, prioritou je výuka cizích jazyků, informatika a sborový zpěv. Stanovené koncepci odpovídá i roční plán práce školy na školní rok 1999/2000 a operativní měsíční plány. Cíle a úkoly plánování jsou reálné a k termínu inspekce byly převážně splněny. Učitelé se na stanovení těchto cílů podíleli prostřednictvím pedagogické rady. Záměry školy byly přijaty zřizovatelem i rodiči. Plánování je pojato jako ucelený systém, učební plán je vedením školy rozpracován podle potřeb a zájmu žáků i rodičů. Plně je využíváno nabídky volitelných předmětů (informatika, konverzace v německém a anglickém jazyce, technické kreslení) a nepovinných předmětů (informatika, cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky, sportovní aktivity a sborový zpěv). Pro žáky se specifickou vývojovou poruchou učení a se zdravotním postižením jsou vypracovány konkrétní individuální vzdělávací programy.

Kvalitu, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy hodnotí ČŠI jako nadprůměrné.

Organizování

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti a provozu školy i přes některé nedostatky umožňuje funkční řízení. Řád školy obsahuje všechna ustanovení v souladu s příslušným předpisem. Ke zvýšení jeho kvality chybí formulování práv žáků. Vnitřní řád školy stanovuje základní povinnosti pracovníků ve shodě s pracovním řádem. Speciální povinnosti jsou vymezeny třídním učitelům a provozním zaměstnancům. Písemně nejsou vypracovány povinnosti pedagogických dozorů, výchovného poradce, protidrogového preventisty, správců kabinetů, učitelů odpovídajících za jednotlivé předměty atd. Rozvrh hodin respektuje platný předpis a pedagogické zásady. Na žádost školy udělilo MŠMT ČR výjimku v úpravě délky přestávek s platností pro tento školní rok.

Pedagogická rada se schází podle plánu. Záznamy z jednání mají dobrou vypovídací hodnotu. Pracovní porady se konají podle potřeby. Metodické orgány nebyly vzhledem k velikosti školy ustaveny. Učitelé spolupracují neformálně a průběžně řeší pedagogické problémy.

Informační systém školy zajišťuje předávání potřebných informací pracovníkům školy, žákům a jejich zákonným zástupcům. Škola se vhodně prezentuje na veřejnosti především činností dvou vynikajících pěveckých sborů.

Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje všechny údaje v souladu s příslušným zákonem. Má dobrou vypovídací hodnotu a formální úroveň.

Organizační uspořádání školy a její informační systémy jsou funkční, jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy používá při vedení a motivování pracovníků nástroje operativního řízení. V jeho přístupu k pracovníkům převládá demokratický styl řízení. Jako celek je funkční, pružné

a účinné. Pro uplatnění tvořivosti a iniciativy učitelů vytváří ředitel optimální podmínky. Výrazné použití vlastních pomůcek ve sledovaných hodinách svědčí o angažovanosti vyučujících, využití jejich schopností, dobrých nápadů a odborné způsobilosti. Začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím je zajištěna pomoc. Pro morální a hmotné stimulování jsou vytvořena kritéria hodnocení pracovníků, která jsou všem známa. Systém pravidelného hodnocení učitelů se provádí na jednáních pedagogické rady, pracovních poradách a při individuálních pohovorech. Poslední sebehodnocení školy bylo provedeno ve výroční zprávě za školní rok 1998/1999.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků je spíše na nadprůměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vykonává ředitel školy systematicky podle plánů kontrol a hospitací. Kontrola výchovně-vzdělávací činnosti je prováděna především formou hospitací ve vyučování, kontrolou pedagogické dokumentace a práce třídních učitelů. Hospitační záznamy mají nízkou formální a obsahovou úroveň, nedostatečně vypovídají o kvalitě výuky. Chybí doklad o projednání závěrů s vyučujícími. O kontrolách provozu školy jsou vedeny záznamy. Závěry z kontrolní činnosti jsou projednávány s příslušnými pracovníky a případné nedostatky neprodleně odstraňovány.

Pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků jsou využívány vlastní vstupní prověrky z českého jazyka a matematiky v 5. a 6. ročníku a podle potřeby i v ostatních ročnících, také jsou vyhodnocovány výsledky přijímacích zkoušek na střední školy.

Kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je spíše nadprůměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola vyučuje ve všech třídách podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zahajovací výkaz školy k 10. 9. 1999
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 82/99-B-00
- Udělení výjimky MŠMT ČR čj. 29724/99-22 s navrhovanými úpravami v délce přestávek
- Rozvrh hodin
- Řád školy
- Třídní knihy

- Záznamy z jednání pedagogické rady
- Koncepce rozvoje školy
- Plán práce školy na školní rok 1999/2000
- Plány kontrolní a hospitační činnosti
- Hospitační záznamy
- Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Sešity žáků a žákovské knížky

ZÁVĚR

Pozitiva

- Využívání motivace a pozitivního povzbuzování ve vyučování sledovaných předmětů.
- Dobré vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky.
- Pozitivní vztah žáků k výuce.
- Velmi dobrá prezentace školy na veřejnosti, zejména prostřednictvím pěveckých sborů.
- Vzhledem k podmínkám školy široká nabídka individuálních vzdělávacích aktivit.
- Dobrá úroveň výroční zprávy o činnosti školy.
- Účelné využívání nástrojů operativního řízení pracovníků.
- Individuální přístup k žákům se zdravotním postižením.

Negativa

- Absence odborné učebny přírodopisu a tělocvičny.
- Nepříznivé personální podmínky pro výuku tělesné výchovy.
- Nezařazení doporučeného počtu laboratorních prací v tematických plánech učiva přírodopisu.
- Nedostatečná kompenzace za zkrácené přestávky formou tělovýchovných chviliek ve vyučování.

Na základě hodnocení kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech a úrovně řízení hodnotí ČŠI školu jako spíše nadprůměrnou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Josef Konečný	Josef Konečný v. r.
Člen týmu	Mgr. Vítězslav Navrátil	Vítězslav Navrátil v. r.

V Šumperku dne 2. prosince 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 12. 1999

Razítko

Mgr. Boleslav Sadil

Boleslav Sadil v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Šumperk	1999-12-22	135 309/99-11030
Obec Sudkov	1999-12-22	135 311/99-11030

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly vzneseny